

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

24 april 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanmaak van biodiesel in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerking van baggerspecie

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het arrest van het Europees Hof van Justitie van 13 februari 2003 (Commissie van de EU tegen Bondsrepubliek Duitsland), en de implicaties van het arrest voor het transport en de verwerking van afval

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de belemmeringen voor het jeugdbewegingsleven vanuit leefmilieubeleid

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 24 april 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.05 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde De Lobel tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanmaak van biodiesel in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Lobel tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanmaak van biodiesel in Vlaanderen.

Mevrouw De Lobel heeft het woord

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ongeveer een maand geleden heb ik in de pers een interessant artikel gelezen over de aanmaak – of de niet-aanmaak – in Vlaanderen van biodiesel uit gerecycleerde frituurolie. Tegen 2005 zou het Europese zware vervoer voor minstens 2,5 percent op hernieuwbare biobrandstof moeten rijden, een zegen voor motoren en natuur. Tevens maakt het ons economisch ietsje minder afhankelijk van olieproducerende landen en conjunctuurrampen, zoals de oorlog in het Midden-Oosten. Vandaag wordt biodiesel vooral uit koolzaad- of raapolie gemaakt. Maar ook gebruikte frituurolie is voor 90 percent omzetbaar in biodiesel, met glycerine als restproduct. Een Brugs bedrijf heeft de nodige technologie in huis om aan het raffineren van gebruikte frituurolie te beginnen, maar krijgt geen vergunning. Ingevolge de dioxinecrisis van 4 jaar geleden moet afvalolie, en dus ook gebruikte frituurolie, immers steeds vernietigd worden en kan ze in geen geval dienen als grondstof. Het betrokken bedrijf wil in elk geval binnen 6 maanden beginnen met de productie van de reeds opgeslagen voorraden : ofwel in Brugge, ofwel in Wallonië, waar men veel makkelijker vergunningen en toelagen voor dit soort

activiteiten verleent. Tot daar de samenvatting van dit interessante artikel.

Mevrouw de minister, kloppen de hierboven aangehaalde gegevens over een door Europa opgelegd verplicht minimumgebruik – namelijk 2,5 percent – van biodiesel voor zwaar vervoer tegen 2005 ? Zijn er u cijfers bekend over het huidige gebruik van biodiesel voor zwaar vervoer in Vlaanderen ? Hoe zit het met de eventuele productie daarvan in Vlaanderen ? Wordt er in Vlaanderen reeds biodiesel aangemaakt, hetzij uit koolzaad- of raapolie, hetzij uit oud frituurvet ? Klopt het dat de regels die recycling van frituurvetten verbieden, ook gelden voor toepassingen buiten de voedselketen, zoals biodiesel ? Zo ja, bent u bereid deze eventueel te herzien ? Zijn herzieningen volgens u wenselijk ? Hebt u weet van vergunningsaanvragen voor de productie van biodiesel uit gebruikte frituurolie en/of van weigeringen van vergunning op basis van de dioxinemaatregel ? Wat zijn eventueel andere problemen bij deze vergunningen ?

Wat is er waar van de bewering dat Wallonië veel lossier met vergunningen zou omspringen dan Vlaanderen ? Ik koppel deze vraag aan de dreiging van het Brugs bedrijf om naar Wallonië uit te wijken. In het bericht is ook sprake van vlotte Waalse toelagen voor dergelijke activiteiten. Zijn u dergelijke toelagen of subsidies bekend ? Bestaan daar Vlaamse versies van ? Immers, telkens wanneer ik het woord toelagen of subsidies hoor, gaan mijn oren en ogen wijder open staan omdat verantwoord en nuttig met overheids gelden omgesprongen moet worden. Zouden Vlaamse toelagen of subsidies geen goed idee zijn, hetzij als tegenhanger van de Waalse subsidies om innovatieve bedrijven in Vlaanderen te houden, hetzij – zonder dat er Waalse subsidies zouden bestaan – als aanmoediging voor de toepassing van wenselijke en interessante technologieën ? Gaat het hier volgens u inderdaad om een interessante en wenselijke technologie ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens er eerst op te wijzen dat uw eerste vragen eigenlijk een federale bevoegdheid betreffen. Het gaat hier immers over de samenstelling van brandstoffen. Ik heb van mijn diensten enkele korte antwoorden gehad, maar toch heb ik nog een poging gedaan om bijkomende achtergrondinformatie te vinden. Die informatie heb ik pas een half uurtje geleden ontvangen, zodat ik nog niet de tijd heb gehad om die zelf door te nemen.

Ook van het kabinet van staatssecretaris Deleuze heb ik informatie gekregen. Daaruit blijkt dat er momenteel op het niveau van de Europese Commissie een ontwerp van richtlijn wordt opgesteld om het gebruik van biobrandstoffen te bevorderen. De Europese Commissie wil komen – hoewel er nog niets definitief beslist is – tot een aan de lidstaten opgelegd verplicht aandeel van 8 percent biobrandstoffen tegen 2020. Dit kan worden bereikt op twee manieren : ofwel wordt gewone brandstof verplicht vermengd met biobrandstof, ofwel door het stimuleren van het gebruik van 100 percent biobrandstof door een nulaccijns. Momenteel is de transportsector nagenoeg voor 100 percent afhankelijk van fossiele brandstof. 75 percent van deze brandstof wordt geïmporteerd van buiten de EG.

De essentie van dit voorstel is dat men omwille van strategische overwegingen de afhankelijkheid van de import deels wil terugschroeven en dat men daar ook gebruik van wil maken om bijkomende landbouwsubsidies ter beschikking te stellen gezien de hervorming van het landbouwbeleid. Ik ben daar dus enigszins bij betrokken.

De vraag is of dit een goed denkkader is. Hier is al zeer veel discussie over geweest. Het is typisch voor iets nieuws dat er zeer sterke voorstanders en zeer sterke tegenstanders zijn. Enige nuancering hierbij komt meestal niet aan bod. Diverse instituten hebben hier al onderzoek naar gedaan. Alles wijst erop dat biobrandstoffen een weinig efficiënte aanpak zijn van de CO₂-uitstoot door auto's. Er moet wel een onderscheid gemaakt worden. Enerzijds zijn er biobrandstoffen afkomstig van gewassen die specifiek voor dit doel gekweekt worden. Anderzijds kan methaan, afkomstig van afval, als brandstof worden gebruikt, waarbij er een valorisatie is van het afval. Bij het afgassen van afvalstoffen kan men methaan recupereren, maar het gebruik als brandstof voor auto's is de minst voor de hand liggende oplossing.

Ter illustratie : 1 hectare landbouwgrond met dergelijke teelt – het gaat voornamelijk om koolzaad – is voldoende om één auto 10.000 kilometer te laten rijden. De hoeveelheid landbouwgrond die men daarvoor nodig heeft, is veel groter dan wat men nodig heeft om één persoon voedsel te geven. Deze afweging moet men maken. Voor bepaalde landbouwstreken, ook in Europa, kan dit een alternatief zijn voor het braak liggen, maar voor de zeer intensieve Vlaamse landbouw kan dit geen alternatief zijn. Er zijn geen bedrijven in Vlaanderen bekend die biodiesel produceren op basis van plantaardige en/of dierlijke vetten.

Als gevolg van een KB van 5 juni 1999 mogen gebruikte frituurvetten en oliën niet meer als grondstof voor veevoeding worden gebruikt, maar worden ze als een afvalstof beschouwd. Dat is een uitloper van de dioxinecrisis. Ook in de door de Vlaamse regering principieel goedgekeurde ontwerpversie van Vlarea is opgenomen dat KGA – waaronder gebruikte frituurvetten en oliën afkomstig van huishoudelijk gebruik – niet in de voedselketen van mens en/of dier terecht mag komen. Sommigen meenden immers dat de dioxinecrisis hierdoor was veroorzaakt.

Dit zegt echter niets over de mogelijkheid van recyclage tot biodiesel. Er bestaat zeker geen bezwaar tegen de productie van biodiesel, maar men moet rekening houden met de status ervan. Er is nog geen federale productnormering voor biodiesel, en daarom wordt biodiesel afkomstig van de recyclage van frituurolie nog als een afvalstof beschouwd. Er zal eerst een duidelijke productnormering moeten komen vooraleer we een dergelijk product op de markt kunnen brengen. Hier wordt op Europees niveau aan gewerkt, evenals aan een normering voor het gebruik van biodiesel afkomstig van de recyclage van afvalstromen met het oog op het gebruik ervan in stockinstallaties en in de automobielsector. Deze normering wordt eerstdaags verwacht. Wij zullen deze normering overnemen en zullen zo het product kunnen valoriseren.

Tot op heden zijn geen milieuvergunningendossiers ingediend die betrekking hebben op de productie van biodiesel uit frituurolie, en in elk geval niet voor advies overgemaakt aan de afdeling Milieuvvergunningen. Het is wel mogelijk dat er op komst zijn. We kunnen dus ook niet zeggen dat de dioxineproblematiek daar aan de orde is geweest.

In Nederland en Duitsland wordt geraffineerde koolzaadolie die veresterd wordt, gebruikt als brandstof. In Nederland wordt frituurvet gebruikt als brandstof voor de verwarming van serres. Ver-

Dua

der komt frituurvet in aanmerking voor anaërobe compostering. Dit staat allemaal nog in de kinderschoenen.

De regelgeving inzake hinderlijke inrichtingen betreft een gewestelijke bevoegdheid. Wij hebben onze eigen regelgeving en ik kan moeilijk een evaluatie maken van wat in Wallonië gebeurt. Hoe dan ook is het gebruik van afvalolie alleszins geregeld door Europese richtlijnen, waar ook Wallonië zich aan moet houden. Er is een richtlijn 75/439/EEG inzake de verwijdering van afgewerkte olie. Het zou me verwonderen dat Wallonië zich hier niet aan houdt.

Er is ons niets bekend over specifieke toelagen voor deze afvalstroom vanwege het Waals Gewest. Als we het echter over koolzaad hebben, hebben we te maken met landbouwsubsidies, die Europees zijn geregeld. Ik heb wel een mail gekregen van de federale diensten over het artikel dat u aanhaalt, waarbij gezegd wordt dat journalisten zich beter eerst goed zouden informeren voor ze een artikel schrijven. Het is een complexe en nieuwe zaak en het is dus begrijpelijk dat er soms verkeerde informatie wordt gegeven. In het artikel worden echter ongenueanceerde stellingen geponeerd en verkeerde cijfers gegeven. Misschien is de auteur ervan bij de verkeerde personen te rade gegaan.

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mevrouw de minister, ik dank u voor het grondige en interessante antwoord. Vanuit mijn functie onderschrijf ik volledig de opdracht die u aan journalisten geeft. Als er mensen zijn die regelmatig het slachtoffer zijn van ongecontroleerde berichtgeving, dan zijn wij het wel. Het artikel bevatte echter ook enkele elementen die opklaring vereisten. Een parlementaire vraag om uitleg is dan het ideale instrument om – waar nodig – de puntjes op de i te zetten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerking van baggerspecie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerking van baggerspecie.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, onze commissie heeft op 30 januari het uitvoeringsplan slib besproken. De Vlaamse regering zet alles op verbranding. Een van de conclusies van het uitvoeringsplan was de ontoereikende verwerkingscapaciteit, maar in het plan slib worden geen voorstellen gedaan om de problemen met de baggerspecie of het rivierslib afkomstig van de onderwaterbodems op te lossen. Nochtans gaat het over een belangrijk probleem. De schattingen lopen uiteen, maar het volume zou het zevenvoud tot het tienvoud bedragen van het volume van andere slibstromen. De verwerking van het baggerslib is bovendien complex en veel duurder dan de verwerking van de andere slibsoorten. Tijdens de bespreking werd gesteld dat de Vlaamse regering zich in maart zou buigen over een uitvoeringsplan baggerspecie.

Mevrouw de minister, hoever staat u met dat plan ? Hoeveel slib moet worden verwerkt ? Op welke manier zal dat gebeuren ? In welke bijkomende verwerkingscapaciteit moet worden voorzien ? Wat wordt gedaan aan het probleem van de deponie ? Hoeveel zal de verwerkingsprijs per ton bedragen ? Hoe wordt alles gefinancierd ? Wie zal de kosten dragen : het departement Leefmilieu of het departement Openbare Werken, of beide ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer Matthijs stelt dat de Vlaamse regering zich volledig richt op verbranding. Ik herinner u aan de bespreking van het delfstoffendecreet, want daarin wordt duidelijk bepaald dat ook alternatieven moeten worden uitge-

Vertriest

werkt. We hebben het daarbij gehad over het gebruiken van slib ter vervanging van nieuwe ontginningen. Het is logisch dat werk wordt gemaakt van alternatieven, want het volume aan baggerspecie is enorm groot.

Bovendien werden reeds maatregelen genomen om te voorkomen dat er meer slib in rivieren en grachten terecht komt. Ook dat is belangrijk. We moeten voorkomen dat door erosie zand, klei, leem en goede landbouwgrond in de rivieren terechtkomen, want dat is nu het geval voor vele tonnen grond, zeker in Oost-Vlaanderen. De Zwalm is samen met de Mark een van de rivieren die het meest slib aanbrengen. Nu wordt er werk van gemaakt om baggerslib te voorkomen, denken we maar aan het decreet over integraal waterbeheer en de erosiebestrijdingsplannen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik verduidelijk eerst even dat het uitvoeringsplan zuiveringsslib zich toespitst op slib uit RWZI's en een aantal specifieke slibstromen afkomstig van de industrie. Nu wordt gediscussieerd of dat materiaal een secundaire brandstof is. We mogen het uitvoeringsplan zuiveringsslib echter niet verwarren met het uitvoeringsplan over bagger- en ruimingsspecie, want de problematiek is volledig anders.

Mijnheer Matthijs, u hebt het over alleen verbranden. Voor rioolslib is verbranden een betere optie dan storten, maar voor bagger- en ruimingsspecie gelden andere zaken.

Het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie is momenteel in volle voorbereiding. Op 10 maart 2003 werd een eerste tekstvoorstel van het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie met alle betrokken overheidsdiensten en havenbedrijven besproken. De materie is niet eenvoudig en daarom is het belangrijk om met alle betrokkenen te overleggen.

Tijdens de bespreking over het plan inzake zuiveringsslib op 30 januari zei ik dat het uitvoeringsplan baggerspecie dit voorjaar nog aan bod zou komen. De tekst is klaar, maar het overleg is nog volop bezig en het plan zal eind april worden voorgelegd. Het is mijn bedoeling om het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie zo snel mogelijk voor openbaar onderzoek voor te leggen. Ik

hoop dat het openbaar onderzoek kan plaatsvinden na het zomerreces.

Het tekstvoorstel van het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie omvat een inleiding en een analyse waarbij de beschrijving van de huidige toestand en de knelpunten worden opgesomd. Vervolgens worden een aantal scenario's, de programmering en de financiële en de milieueffecten besproken. Zodra een en ander goedgekeurd is, zou het goed zijn dit in deze commissie te bespreken.

De OVAM werkte vooraf in overleg met de VITO een studie uit naar alle mogelijke beschikbare verwerkingstechnieken voor bagger- en ruimingsspecie. Hierbij gaat per geselecteerde techniek de nodige aandacht naar de kosten en de baten, en dit zowel op milieuhygiënisch als op economisch vlak.

Ter voorbereiding van het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie wordt door de VMM een inventarisatie van de hoeveelheden specie van onbevaarbare en bevaarbare waterlopen opge maakt. Een overzicht, zowel op kwantitatief als op kwalitatief vlak, wordt opgenomen in het analyse-document van het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie.

In het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie worden een aantal scenario's inzake verwerking uitgewerkt. Op basis daarvan zal de Vlaamse regering een aantal beslissingen moeten nemen. De wijze waarop de uit te voeren acties zullen worden gefinancierd, maakt dan ook deel uit van de door de Vlaamse regering te nemen beleidsbeslissing.

Mijnheer Matthijs, de conclusie is dat we qua timing wel op schema zitten, maar dat u toch nog even geduld zult moeten oefenen omdat men nog volop bezig is met de besprekingen en met de verdere aanvulling van de inventarisatiegegevens, iets wat geen gemakkelijke klus is.

Zodra de tekst beschikbaar is, stel ik voor dat deze commissie daar een goed debat aan zou wijden.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw de minister, ik ben een geduldig man. Bij de bespreking van het uitvoeringsplan op 30 januari hebt u letterlijk het volgende gezegd : 'In maart zal de regering zich buigen over een uitvoeringsplan voor het slib.' Welnu, ik kan enkel vaststellen dat dit niet gebeurd is.

Matthijs

U zegt nu dat het analysedocument wel klaar is, maar dat er nog knopen doorgemaakt moeten worden. U zegt echter ook dat de inventarisatiegegevens nog verder aangevuld moeten worden. Daaruit kan ik enkel besluiten dat het analysedocument nog niet klaar is en dat er nog heel veel werk voor de boeg is.

Men blijft daar maar tal van diensten bij betrekken. Er zullen daarom inderdaad eindelijk knopen moeten worden doorgemaakt. Het betreft hier immers een dringende problematiek die kwalitatief en kwantitatief moet worden bekeken. Men moet ook grondig nagaan hoe men een en ander zal aanpakken en financieren.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Wat die sector betreft, wil ik er ook op wijzen dat onlangs de VMH-aandelen in DEC aan DEME werden verkocht, waardoor we een monopolierichting uitgaan via een privé-bedrijf. Ik kan me voorstellen dat dit element een grote rol speelt op de wijze waarop men nu een en ander bekijkt. Ik zal daarover trouwens heel binnenkort een vraag stellen aan u, mevrouw de minister, en aan minister Van Mechelen. Daaruit zal blijken dat die verkoop de zaken er niet eenvoudiger op heeft gemaakt en een bijzonder grote rol zal spelen in het verdere verloop van het dossier.

De voorzitter : Mijnheer Matthijs, als u die aangekondigde vraag van de heer Wille afwacht, zal uw geduld misschien eindelijk beloond worden.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het arrest van het Europees Hof van Justitie van 13 februari 2003 (Commissie van de EU tegen Bondsrepubliek Duitsland), en de implicaties van het arrest voor het transport en de verwerking van afval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het arrest van het Europees Hof van Justitie van 13 februari 2003 (Commissie van de EU tegen Bondsrepubliek

Duitsland), en de implicaties van het arrest voor het transport en de verwerking van afval.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft in arrest C-228/00, uitgesproken op 30 februari jongstleden, geoordeeld dat een aantal afvalstoffen die werden verbrand, beschouwd moesten worden als afvalstoffen die nuttig werden verwerkt, en niet als minimaal te verwijderen moesten worden geclassificeerd. Uit de uitspraak wordt geconcludeerd dat dit het einde is van de nationale compartimentering van de afvalsector ten gevolge van nationale en regionale wetgeving op het transport en op de eigenschappen van de betrokken afvalstoffen. Om het ontwijken van milieueffingen te voorkomen, heeft de Vlaamse regering het transport van afvalstoffen naar Wallonië sterk bemoeilijkt. De vraag is of dit arrest dit alles niet op de helling zet.

Mevrouw de minister, welke conclusies moeten uit dit arrest getrokken worden ? Welke gevolgen zal dit arrest hebben voor de voorbehandeling van afvalstoffen bestemd om te worden verbrand in de Waalse cementovens ? Zullen de normen voor transport worden aangepast ? Hoe zit het nu met het transportverbod naar Wallonië ? Moet er niet worden gevreesd voor de toekomst van Indaver, nu de markten voor deze afvalstromen open zullen gaan ? Zal het vernoemde arrest een invloed hebben op de hoogte van bepaalde heffingen op die afvalstoffen ? Zullen de cementovens binnenkort, indien dit arrest wordt uitgevoerd, ook gedroogd slib kunnen verbranden ?

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik kan natuurlijk niet in de ziel van de heer Matthijs kijken om te weten te komen wat de precieze bedoeling is van zijn vraag of om te weten welke van al die vragen zijn meest concrete bekommernis uitdrukt. Misschien stelt hij zich in eerste instantie vragen over de maximale benutting van de in de intercommunale aanwezige capaciteiten. Ik ben er bijna zeker van dat dit de echte ondergrond van zijn vraag is. Het zou echter ook kunnen dat zijn vraag specifiek op Indaver is gericht.

Mevrouw de minister, graag had ik aan dat lijstje vragen van de heer Matthijs nog enkele vragen toegevoegd, en dit in het licht van de discussie die momenteel aan de gang is met betrekking tot de

Wille

toepassing van het nieuwe uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen.

Wat de discussie met betrekking tot de concessies betreft, maakt de OVAM steeds duidelijk – en ik verwijs in dit verband bijvoorbeeld naar Tienen en Aarschot – dat de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen buiten het Vlaams Gewest niet langer mogelijk zou zijn. Het voornoemde Europees arrest speelt in dit dossier een belangrijke rol. Ik wil in dit verband ook verwijzen naar de megatender rond het huishoudelijk afval van Vlaams-Brabant, waarop dit arrest ook een belangrijke invloed kan uitoefenen.

De vraag is evenwel wat nu het eigenlijke juridische effect is van dergelijke Europese uitspraken op het regionaal afvaltransport en de regionale verwerking. Ik ben dan ook benieuwd te vernemen of dit arrest volgens u aanleiding zal geven tot meer dan wel tot minder transport. Ook dat is niet helemaal duidelijk. U bent een echte ecologiste en ik neem aan dat u zult antwoorden met de woorden ‘in het kader van het nabijheidsprincipe’ of ‘in het kader van het voorzorgsprincipe’.

Toch wil ik benadrukken dat men dit arrest niet apart mag bekijken. Men moet het koppelen aan een ander arrest, toevallig op dezelfde datum uitgesproken. Het betreft een arrest tegen Luxemburg met betrekking tot een overbrenging van afval naar een afvalverbrandingsoven van gemeentelijke structuur, die dus specifiek voor dat doel was gebouwd. In dat arrest werd beslist dat hier sprake is van definitieve verwijdering.

Ik wil ook uw aandacht vestigen op een ander arrest, namelijk het arrest in zaak C-116/01 rond SITA EcoService Nederland BV, voorheen Verol Recycling Limburg BV. In dat arrest worden de criteria van de Europese Commissie tegen Duitsland herhaald om in deze context van nuttige toepassing te spreken, eerder dan van verwijdering. Daarbij worden drie voorwaarden gesteld. Ten eerste moet de betrokken handeling voornamelijk tot doel hebben het gebruik van afvalstoffen als wijze van energieopwekking mogelijk te maken. Ten tweede moeten de omstandigheden waaronder deze handeling moet worden verricht, de conclusie wettigen dat er daadwerkelijk sprake is van een wijze van energieopwekking. Ten derde moeten de afvalstoffen hoofdzakelijk worden gebruikt als brandstof of een andere wijze van energieopwekking.

Men kan dus concluderen dat zowel in het Verol-arrest als in het arrest van de Commissie versus Duitsland nationale criteria verworpen worden waarbij calorische waarden in aanmerking worden genomen als criterium voor nuttige toepassing. Dit betekent daarom niet dat het Hof in de toekomst Europese criteria zou verwerpen.

Bij het bekijken van deze problematiek zal er nog een bijkomend probleem opduiken. Immers, dragen Vlaamse milieuheffingen eigenlijk geen verboden douanerechten in zich? Ik bedoel daarmee de heffingen op naar het buitenland getransporteerd afval. Ik verwijs in dit verband naar arrest C-389/00, waarbij een Duitse solidariteitsheffing op afval beschouwd werd als een douanerecht.

Met al die zaken moet dus grondig rekening worden gehouden.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst wil ik de heer Matthijs erop wijzen dat ik zijn conclusies uit het voormelde arrest niet deel, in de eerste plaats omdat die onvolledig zijn. Het arrest waarvan sprake moet immers samen gelezen worden met een arrest van dezelfde datum in een zaak tussen de Europese Commissie en het Groothertogdom Luxemburg.

Uit de samenlezing van beide arresten, zoals reeds gedaan door de heer Wille, blijkt hoofdzakelijk dat het Hof een duidelijk beoordelingskader heeft uitgestippeld om inzake het verwerken van afvalstoffen een onderscheid te maken tussen enerzijds het verbranden als nuttige toepassing, dus het gebruik als brandstof, en anderzijds verwijdering, dus het verbranden met louter als doel te verwijderen. Daarover kan misschien worden gediscussieerd, maar het is in ieder geval een uitspraak van het Hof. Het Hof beschouwt het verbranden van afval in een cementoven als ‘nuttige toepassing’ en het verbranden van afval in een afvalverbrandingsoven als ‘verwijdering’, zelfs indien men in die afvaloven aan energierecuperatie doet. Men kijkt dus gewoon waarvoor het gebruikt wordt.

Vervolgens is het belangrijk erop te wijzen dat beide arresten in eerste instantie betrekking hebben op de toepassing van de regelgeving, meer bepaald op verordening 259/93/EEG van 1 februari 1993 met betrekking tot de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen, en dus in theorie – twee woorden die ik wens te benadrukken – geen rechtstreekse gevolgen hebben voor afvaltransporten tussen Vlaanderen en de andere gewesten. Wij

Dua

vormen immers één lidstaat. Aangezien die verordening voor de toepassing van de begrippen verwijst naar de Europese richtlijn afvalstoffen en die richtlijn eveneens de basis vormt voor de Vlaamse afvalreglementering, is het wel voor de hand liggend dat het Vlaams Gewest zich in de toekomst ook voor de interne aangelegenheden zal schikken naar het oordeel van het Hof.

Sta me toe nu de concrete vragen te beantwoorden.

De cementovens in Wallonië aanvaarden afvalstoffen op basis van hun eigen aanvaardingscriteria, die in hoofdzaak gebaseerd zijn op de verwerkbaarheid van die afvalstoffen. Concreet betekent dit dat er in Wallonië gekeken wordt naar welke stromen er zijn en met welke stromen gezorgd kan worden voor zo goed mogelijke cement. Ze kunnen niet zomaar alles aanvaarden omdat dan de samenstelling van hun cement te sterk zou variëren. Ze maken daarom op grond van bedrijfseigen criteria een selectie van de afvalstromen. Ook het financiële aspect zal daar zeker een rol in spelen.

Het onderscheid dat er gemaakt wordt tussen het 'nuttig toepassen' en het 'verwijderen' van afvalstoffen, is in eerste instantie een juridisch onderscheid dat niet relevant is voor de verwerkbaarheid van afvalstoffen in de cementovens. Eventuele gevolgen zijn pas te verwachten indien het Waals Gewest zijn wetgeving en/of de individuele vergunningen van de cementovens zou aanpassen in die zin dat het juridisch onderscheid tussen 'nuttig toepassen' en 'verwijderen' een determinerend aanvaardbaarheids criterium zou worden. Momenteel heb ik geen aanwijzingen dat het Waals Gewest een dergelijke aanpassing overweegt. In die zin zal voor de cementovens nog steeds worden gekeken naar wat er op de markt is, naar wat verwerkt kan worden en naar wat het goedkoopst is, stuk voor stuk bedrijfseigen keuzes.

Rekening houdend met de Belgische economische en monetaire unie kan er geen regeling worden getroffen die het goederenverkeer tussen de gewesten aan normen zou onderwerpen of op enige andere wijze zou belemmeren. Voor de in- en uitvoer van afvalstoffen is het evident dat het Vlaams Gewest zich zal schikken naar de rechtspraak van het Hof.

De beide arresten zullen geen nadelige gevolgen hebben voor de toekomst van Indaver. Ze zullen wel tot gevolg hebben dat de afvalstromen voortaan aan het vrij verkeer onderworpen zullen zijn. Anderzijds zal voor een aantal andere stromen het zelfverzorgingsprincipe gelden, zodat hiervoor het vrij verkeer niet meer kan worden ingeroepen. Er is nu een kader. Ik geef een voorbeeld, namelijk de discussie over RDF. Als dat een nuttige toepassing is, kan dat overal naartoe en gelden de regels van de vrije markt, en kan men niet zeggen dat het nabijheidsprincipe geldt.

De OVAM geeft als pronostiek dat voor Indaver, dat in eerste instantie gericht is op de verwerking van afvalstoffen en zelfs van probleemafvalstoffen, kan worden verwacht dat de correcte toepassing van beide arresten veeleer zou leiden tot een verhoging van het aanbod dat naar Indaver zal gaan.

In de wetgeving op de milieuheffingen is de belastbare grondslag het verbranden van afvalstoffen, ongeacht of dit een nuttige toepassing dan wel een verwijdering is. Zolang het Vlaams Parlement als terzake bevoegd orgaan de grondslag van de heffing niet wijzigt, hebben beide arresten dus geen gevolgen voor de milieuheffingen.

Technisch gezien kunnen de cementovens gedroogd slib verbranden, wat ze nu trouwens reeds doen. Een eventuele wijziging in die situatie staat totaal los van beide arresten en is alleen afhankelijk van beslissingen van de uitbaters en/of de bevoegde overheden in het Waals Gewest. Als dat bepaalde criteria opneemt in de milieuvergunningen, kunnen bepaalde stromen al dan niet geweigerd worden. We zullen nu wel duidelijker het onderscheid moeten maken tussen waar we het nabijheidsprincipe kunnen inroepen en waar we de vrije markt moeten laten spelen.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister zal zeer grondig worden gelezen in het kader van de inbreukprocedure die aanhangig is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de belemmeringen voor het jeugdbewegingsleven vanuit leefmilieubeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de belemmeringen voor het jeugdbewegingsleven vanuit leefmilieubeleid.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de zomermaanden staan weer voor de deur en dat betekent voor vele verenigingen maar vooral voor jeugdbewegingen dat het zomerkamp eraan komt. De jeugdleiding heeft naast het organiseren van sport en spel nog veel praktische besommeringen vooraleer het zomerkamp van start kan gaan. En daar zijn nu een aantal problemen waarvan ik er enkele wil toelichten.

De zoektocht naar kampeerterreinen in Vlaanderen om een tentenkamp te organiseren wordt alsmoer moeilijker. Vooreerst worden landbouwgronden en open ruimten schaarser, maar ook andere problemen met betrekking tot het naleven van milieuwetgeving blijken veelal een struikelblok te zijn. Wanneer de leiding op zoek gaat naar een landbouwgrond, blijkt de boer in kwestie angstvallig en weigerachtig te staan tegenover het verhuren of ter beschikking stellen van zijn landbouwgrond. Volgens de boeren zou het verhuren van een terrein aan een jeugdvereniging kunnen inhouden dat zij subsidies zouden mislopen omdat zij daarvoor gelden zouden ontvangen.

Bovendien zou het tijdelijk inplanten van hudo's, of kamp-wc's, problemen kunnen opleveren met betrekking tot de mestproblematiek. Om die problemen te omzeilen, kunnen jeugdbewegingen wc-cabines huren. Het huren van zulke cabines voor een kampperiode is een zeer zware kost voor de jeugdbewegingen, waardoor de kostprijs voor de organisatie van een kamp en bijgevolg ook de deelnameprijs voor de kinderen hoger komt te liggen.

Ook de watervoorziening op kampterreinen is de laatste jaren een dure aangelegenheid geworden. De watermaatschappijen vragen hoge huurprijzen voor het gebruik en de plaatsing van standpijpen om in drinkbaar water te voorzien. Bovendien is het verbruik van water ook een hoge kost, waardoor de kampleiding weerom genoodzaakt wordt

om de kostprijs voor de organisatie van een kamp of bivak te verhogen.

Aangezien het jeugdbewegingsleven onontbeerlijk is voor een kind en het kampleven in al zijn facetten zorgt voor een onvergetelijke ervaring, meen ik dat het kampgebeuren in leven moet worden gehouden en daarom zou ik een ondersteuning van de overheid willen vragen. Mevrouw de minister, klopt het dat de landbouwers subsidies zouden kunnen mislopen indien zij hun terreinen verhuren aan jeugdbewegingen voor de organisatie van een zomerkamp ? Op welke manier meent u een oplossing te kunnen bieden aan de hygiënische problematiek ? Kunnen kamphudo's nog worden gebruikt of worden jeugdbewegingen verplicht wc-cabines te huren gelet op de mestproblematiek ? Lijkt het volgens u niet billijk om bij de watermaatschappijen sociale maatregelen af te dwingen voor de jeugdbewegingen om in drinkbaar water te voorzien ? Blijkbaar is dit bij sommige watermaatschappijen een zeer dure zaak.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van den Eynde, op zich is er geen direct verband tussen het verhuren van terreinen waarbij gelden worden ontvangen en het mislopen van subsidies. Wel moet een landbouwer die premies aanvraagt voor zijn gronden, alle voorwaarden om deze premie te ontvangen, naleven. Soms kan de verhuur of het ter beschikking stellen van gronden hier een hypotheek op leggen. Er moet een onderscheid gemaakt worden naargelang de aard van de areaalpremie die door de producent wordt gevraagd.

Men moet dus een onderscheid maken tussen de verschillende premies : de akkerbouwpremie, voornamelijk voor de klassieke graansoorten en maïs ; de braakpremie, voornamelijk voor grassen die uit productie worden genomen ; en de rundveepremie, voornamelijk percelen die worden aangegeven voor de berekening van rundveepremies volgens het principe van de grondgebondenheid.

De verbintenissen die nageleefd moeten worden door de producenten, zijn verschillend in functie van de perceelsbestemmingen en de premie waarop zij een beroep doen.

Voor percelen aangegeven voor akkerbouwpremie is de belangrijkste voorwaarde waaraan moet worden voldaan om de premie te krijgen dat het gewas wordt onderhouden tot de bloei. In de praktijk is het vanzelfsprekend dat een producent eerst zal oogsten vooraleer de terreinen te verhuren.

Dua

Voor akkerbouwpercelen, voornamelijk voor de graanpercelen, bestaat er volledige compatibiliteit tussen het verhuren na de oogst in juli en augustus en de premies. Het is echter weinig aantrekkelijk om een kampeerterrein in te richten op een stoppelveld. Het probleem stelt zich dus meestal niet, ook al omdat de oogst meestal zeer laat is en het kampseizoen dan al voorbij.

Voor percelen aangegeven voor braakpremie laat de wetgeving geen ruimte om ze ook te gebruiken als kampeerterrein. Als enige uitzondering zou voor een braakperceel kunnen worden toegestaan dat eenmalig en beperkt tot een of twee dagen, en zonder geldelijke vergoeding voor de producent, gekampeerd zou worden. Hoewel de reglementaire, Europees opgelegde bepalingen in verband met de braakpremie vrijwel geen ruimte laat voor kampeerterreinen op braak tijdens de zomermaanden, moet worden toegegeven dat van nature het juist de braakpercelen zijn die er het meest geschikt voor zouden zijn.

Voor percelen die als basis dienen bij de toekenning van de rundveepremies, en die aangegeven worden met perceelsbestemming P, waarbij het gaat over weiden, gaat de producent de verbintenis aan dat deze oppervlakte beschikbaar blijft voor het houden van de dieren tot eind juli. Vanaf 1 augustus is verhuur wel mogelijk.

Boeren zullen hun premies niet mislopen omdat zij bepaalde percelen zouden verhuren, wel indien zij door deze verhuur bepaalde verplichtingen niet zouden nakomen. Afhankelijk van de aard van de premie die op het betreffende perceel werd gevraagd, kan het niet naleven van deze verplichtingen inderdaad leiden tot aanzienlijke sancties, bijvoorbeeld bij braakpercelen. Men zou een risico kunnen nemen en het toch doen, maar 5 tot 10 procent van de percelen wordt gecontroleerd. Wie dan gevat wordt, krijgt een zware sanctie. Er zullen dus weinig boeren geneigd zijn het toch te proberen.

Door voorafgaandelijk contact op te nemen met de buitendiensten van de administratie van het Landbouwproductiebeheer, kunnen evenwel veel problemen vermeden worden. In samenspraak met deze buitendiensten kan concreet bepaald worden voor welke percelen toch een verhuur mogelijk is, door binnen de vigerende reglementaire verplichtingen te blijven of door een gedeelte van het perceel terug te trekken uit de areaalsteun. Landbouwers zijn zeer creatief en worden daarin geholpen door de administratie om te weten welk soort van

perceel ze moeten aangeven in combinatie met een rundveepremie of iets dergelijks. Door vaak te schuiven met de percelen, kan een perceel vrijkomen om te verhuren zonder het premiesysteem van dat bedrijf op de helling te zetten. Er is bij de administratie een grote bereidheid om samen met de landbouwers naar een oplossing te zoeken.

Wanneer er beheersovereenkomsten worden afgesloten voor grasland waar zeer specifieke bepalingen in staan, zou het kunnen dat de bijkomende premie die daaraan wordt gekoppeld, gehypothekeerd wordt als men het twee weken verhuurt. Men moet alles dus op bedrijfsniveau bekijken.

De belemmeringen die de jeugdbewegingen onder vinden inzake de leefmilieuproblematiek op kampeerterreinen worden niet opgelegd door het mestdecreet. De Mestbank is dus niet bevoegd inzake de hygiënische problematiek van de kamp-wc's. Dit is in de eerste plaats een kwestie van volksgezondheid. Wel kan een individuele boer geen zin hebben om veel kamp-wc's te installeren omdat er dichtbij een meetpunt ligt en hij wil vermijden dat het perceel in een kwetsbaar gebied zou komen te liggen. Hoe dan ook, wettelijk gezien is er geen enkele relatie tussen het mestdecreet en wat u aanhaalt.

Sociale maatregelen afdingen bij watermaatschappijen ten gunste van jeugdbewegingen die op tentenkamp gaan, lijkt mij niet prioritair. Sommige jeugdbewegingen gaan op kamp in kampeerhuizen, waar ook betaald moet worden voor het leidingwater. Ik zie niet in waarom er specifiek voor tentenkampen sociale maatregelen zouden moeten worden genomen. Sociale maatregelen inzake drinkwatervoorziening zijn eerder noodzakelijk voor die groepen in de samenleving die het dag in dag uit werkelijk moeilijk hebben om rond te komen met een laag inkomen. Ik meen echter dat hiervoor de nodige maatregelen reeds zijn genomen. Het is wel belangrijk de jeugdbewegingen erop te wijzen dat het sowieso goedkoop en goed is voor het milieu om spaarzaam om te gaan met water. Op die manier kan een lagere, maar meer correcte prijs worden betaald. Het initiatief ligt volledig in handen van de watermaatschappijen. Ik ben zeker niet tegen zulke akkoorden, maar ik vrees dat het niet evident is om ze te sluiten.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U bevestigt

Van den Eynde

ermee dat het voor jeugdbewegingen heel moeilijk is om nog kampeerterrainen te vinden.

Minister Vera Dua : Het probleem is niet nieuw, want het premiestelsel bestaat al jaren.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Dat is zo, maar de beschikbare ruimte in Vlaanderen wordt steeds kleiner. Het is wel degelijk een probleem voor jeugdbewegingen om nog goede kampeerterrainen te vinden omwille van het bestaan van een aantal premies – waarop de boeren trouwens recht hebben. Voor de jeugdbewegingen is het heel moeilijk om alle kampen in te richten in de maand augustus. Misschien moeten we er bij Europa op aandringen om de maand juli uit het systeem te lichten. De administratie wordt zo ingewikkeld dat geen enkele boer nog bereid zal zijn om zijn terreinen ter beschikking te stellen van jeugdbewegingen.

Minister Vera Dua : Mevrouw Van den Eynde, ik heb u een theoretisch antwoord gegeven. In de praktijk beschikken de landbouwers over percelen weiland die ze niet nodig hebben om de maximumpremie binnen te rijven. Het probleem kan worden opgelost als de landbouwers naar de consulent van de buitendienst gaan om er de puzzel te maken van hun bedrijf. Ze kunnen andere stukken land aangeven voor de premie dan de gronden die in aanmerking komen als kampeertrein. Ik ben ervan overtuigd dat de landbouwers een oplossing zullen vinden, want dat was vroeger ook altijd het geval. Ik

herhaal dat het premiestelsel al jaren bestaat. Ik ga ervan uit dat een aantal landbouwers die het niet zien zitten om hun gronden te verhuren als kampeertrein, het stelsel als argument gebruiken om een vraag van een jeugdbeweging af te wijzen. Een creatieve boer die over voldoende grond beschikt, kan zeker een goede oplossing vinden zodat de jeugdkampen kunnen doorgaan.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik ben blij dat er geen problemen zijn op het vlak van de mestproblematiek.

U hebt altijd beweerd dat drinkbaar water een recht is voor iedereen. Ik ben dan ook van mening dat op een degelijke manier moet worden voorzien in drinkbaar water. De jongste tijd is duidelijk geworden dat op het vlak van volksgezondheid beter geen risico's worden genomen en dat besmettingen via water goed mogelijk zijn. Daarom moet ervoor worden gezorgd dat drinkbaar water voorhanden is op kampeerterrainen die ver van een kampeerhuis liggen. Bovendien moet voor dat water een sociaal tarief blijven gelden. De kosten voor het organiseren van een kamp zijn immers niet min en de jeugdbewegingen moeten voor elk kind toegankelijk blijven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11 uur.*
